

МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
(МІНДОВКІЛЛЯ)

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035, тел.: (044) 206-31-00; 206-38-44; факс: (044) 206-31-07,

E-mail: info@mepr.gov.ua, ідентифікаційний код 43672853

від _____ 20 ____ р. № _____

На № _____ від _____ р.

**Комітет Верховної Ради України з
питань екологічної політики та
природокористування**

Про законопроекти реєстр. № 3632, 3543,
3543-1, 3631

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України розглянуло проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо стимулювання зменшення скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти» (реєстр. № 3543 від 27.05.2020, поданий народними депутатами Бондаренком О.В., Маріковським О.В. та ін.) (далі – законопроект № 3543), проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо стимулювання зменшення обсягів скидів забруднюючих речовин у водні об'єкти, викидів в атмосферне повітря та розміщення відходів» (реєстр. № 3543-1 від 11.06.2020, поданий народними депутатами Соломчуком Д. В. та ін.) (далі – законопроект 3543-1), проект Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо стимулювання зменшення обсягів скидів забруднюючих речовин у водні об'єкти, викидів в атмосферне повітря та розміщення відходів» (реєстр. № 3632 від 11.06.2020, поданий народними депутатами Соломчуком Д. В. та ін.) (далі – законопроект № 3632) та проект Закону України «Про внесення змін деяких законодавчих актів України щодо стимулювання зменшення обсягів скидів забруднюючих речовин у водні об'єкти, викидів в атмосферне повітря та розміщення відходів» (реєстр. № 3631 від 11.06.2020, поданий народними депутатами Соломчуком Д. В. та ін.) (далі – законопроект № 3631) та повідомляє.

Законопроектом № 3543 передбачається поступове впродовж 10 років збільшення ставок податку за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти. Прийняття законопроекту стимулюватиме суб'єктів господарювання водокористувачів до зменшення скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти, що призведе до покращення якості водних ресурсів, а також повного поступового припинення скидання у водні об'єкти неочищених та недостатньо очищених стічних вод і забезпечення відповідності ступеня очищення стічних вод установленим нормативам та стандартам.

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України підтримує прийняття законопроекту № 3543.

Законопроектом № 3632 передбачено внести зміни до Бюджетного кодексу України з метою зарахування 45 відсотків екологічного податку до спеціального фонду державного бюджету, крім екологічного податку, що справляється за викиди в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення вуглецю окису, який скасовується законопроектом № 3543-1.

Відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» із змінами, внесеними згідно із Законом № 553-IX від 13.04.2020, заплановано надходження екологічного податку до загального фонду державного бюджету у сумі 2 232 825,9 тис. грн., обсяг коштів, який враховує надходження, за викиди вуглецю окису. У разі прийняття таких змін це призведе до втрат спеціального фонду державного і місцевих бюджетів.

Разом з тим, зазначаємо, що за рахунок запланованих надходжень екологічного податку до загального фонду державного бюджету видатки на природоохоронні заходи не передбачені. Під час внесення змін Законом № 553-IX зменшено видатки за бюджетною програмою «Здійснення природоохоронних заходів, зокрема з покращення стану довкілля» (КПКВК 2401270) на суму загального фонду державного бюджету 433 836,3 тис. гривень. Так, видатки на природоохоронні заходи передбачено лише з спеціального фонду державного бюджету, джерелом наповнення якого є 30 відсотків від грошових стягнень за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища внаслідок господарської та іншої діяльності, які становлять всього 16 464,2 тис. гривень.

Зменшення з року в рік фінансування природоохоронних заходів призведе до негативних та незворотних явищ в навколишньому природному середовищі, для фінансування яких необхідно буде залучати більший фінансовий ресурс ніж становлять обсяги надходжень коштів від сплати екологічного податку.

Не зважаючи на це Міністерство не підтримує такі зміни до Бюджетного і Податкового кодексів України.

Як зазначають ініціатори, законопроект № 3632 системно та логічно пов'язаний із законопроектом № 3543-1.

Міністерство проти скасування законопроектом № 3543-1 податку на викиди *вуглецю окису* (як на речовину, викиди якої безпосередньо залежать від ефективності спалювання палива (ступінь окислення вуглецю). Так як саме для ефективності спалювання палива необхідно впроваджувати найкращі доступні технології, які нададуть можливість скоротити викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря не тільки окису вуглецю, а й інших забруднюючих речовин.

Також необхідно враховувати, що статтею 14 Директиви 2010/75/ЄС про промислові викиди зазначається необхідність встановлення гранично допустимих викидів для забруднюючих речовин, перелічених у додатку II Директиви, третю сходинку в якому посідає окис вуглецю.

Законопроектом № 3543-1 передбачено зменшення платниками податку у звітному податковому періоді суми екологічного податку за викиди, скиди та розміщення відходів у розмірі не більше 70 відсотків обчисленої суми екологічного податку на суму витрат на освоєння (здійснення) капітальних

інвестицій в необоротні активи та/або поточних витрат на охорону довкілля, спрямованих на реалізацію проектів екологічної модернізації підприємства або інших заходів для запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля, здійснених в межах провадження планованої діяльності, затвердженої у порядку встановленому законом України «Про оцінку впливу на довкілля».

Основні положення проекту Закону № 3543-1 не відповідають положенням Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», згідно з якими оцінка впливу на довкілля здійснюється щодо майбутньої планованої діяльності, а не господарської діяльності, яка вже здійснюється, а тому оцінка впливу на довкілля не може бути підставою для зменшення обчисленої суми екологічного податку за підсумками реалізації суб'єктами господарювання проектів екологічної модернізації

Аналізуючи положення зазначених вище законопроектів, можна відмітити те, що у разі їх прийняття спеціальний фонд державного бюджету і місцевих бюджетів матимуть втрати у результаті запровадження «пільги» платникам з сплати екологічного податку та скасування ставки екологічного податку за викиди в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення вуглецю окису.

Разом з тим платники будуть за спрощеною процедурою використовувати кошти від сплати екологічного податку на освоєння (здійснення) капітальних інвестицій в необоротні активи та/або поточних витрат на охорону довкілля, що унеможливить перевірити їх цільове використання, тим більше на етапі планування своєї діяльності. Відповідно через недоотримання надходжень коштів від сплати екологічного податку зменшиться цільове фінансування здійснення природоохоронних заходів з спеціального фонду державного бюджету і місцевих бюджетів. Відтак задеклароване авторами цих законопроектів цільове використання коштів від сплати екологічного податку виключно на природоохоронні заходи не буде досягнуто.

Крім того, законопроектом № 3543-1 передбачено підвищення у 1,2 рази ставок екологічного податку за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти, ставок податку за розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах, а також за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення, крім ставок екологічного податку за викиди в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення *вуглецю окису*, яка цим законопроектом взагалі скасовується, та за викиди двоокису вуглецю (п. 243.4 ст. 243 ПК), з поступовим введенням збільшених ставок податку у дію, починаючи з 85% від запропонованих ставок з 1 січня 2021 року, та з 1 січня 2030 року у розмірі 100%.

Відповідно до Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» однією з основних засад державної екологічної політики є застосування принципу «забруднювач платить». У зв'язку з зазначеним, питання підвищення ставок екологічного податку доцільно розглядати одночасно із застосуванням цього принципу. В цих умовах підвищення ставок екологічного податку, певною мірою, стане відчутним фінансовим тягарем для кінцевого споживача товарів, робіт і послуг. Обґрунтована зміна ставок екологічного податку одночасно із застосуванням

принципу «забруднювач платить» повинна стати тим механізмом, який стимулюватиме «забруднювачів» не допускати, скорочувати забруднення і здійснювати пошук та впровадження менш забруднюючих технологій виробництва продукції, що дозволить таким чином більш раціонально використовувати ресурси навколишнього природного середовища. Адже основна мета екологічного податку – не збільшення надходжень, а зменшення забруднення навколишнього природного середовища.

Прийняття законопроекту № 3543-1 у такій редакції матиме вплив на показники бюджету. Разом з тим зміни, які запропоновані цим законопроектом, не містять фінансово-економічних розрахунків щодо доходів і втрат державного бюджету.

При цьому, зазначаємо, що ініціатори передбачають набрання чинності законопроектом № 3662 з дня наступного за днем його офіційного опублікування. У зв'язку з тим, що цей законопроект також не містить фінансово-економічних розрахунків, та джерел компенсації втрат загального фонду державного бюджету (2 232 825,9 тис. грн.), ініціатори можуть не досягнути мети, на яку спрямований цей законопроект.

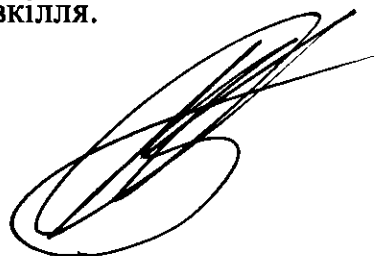
Крім того, автори не врахували зміни, внесені Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» № 553-IX від 13.04.2020, відповідно до яких стаття 32 пропонує установити, що з 1 травня 2020 року по 31 грудня 2020 року, як виняток з положень пункту 16-1 частини другої статті 29 та пункту 4-1 частини першої статті 69-1 Бюджетного кодексу України, екологічний податок, що сплачується (перераховується) згідно з Податковим кодексом України на території Донецької та Луганської областей (крім екологічного податку, що справляється за утворення радіоактивних відходів (включаючи вже накопичені) та/або тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установлені особливими умовами ліцензії строк, який зараховується до спеціального фонду державного бюджету у повному обсязі), зараховується у такій пропорції:

- до загального фонду державного бюджету - 20 відсотків;
- до спеціального фонду місцевих бюджетів Донецької та Луганської областей - 80 відсотків, у тому числі до сільських, селищних, міських бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад - 25 відсотків, обласних бюджетів - 55 відсотків.

Також зазначаємо, що законопроект № 3631 запроваджує механізм компенсаційних заходів щодо екологічної модернізації підприємств та інших екологічних заходів суб'єктом господарювання у межах проведення оцінки впливу на довкілля та тісно пов'язаний із законопроектом № 3662 та законопроект № 3543-1.

Враховуючи вищевикладене, Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України не підтримує законопроекти № 3631, №3662, № 3543-1 і вважає їх недоцільними, тому що вони не вирішують основної мети збереження і захисту довкілля.

Міністр

Роман АБРАМОВСЬКИЙ